

Snapsvisor – en muntlig tradition från förr till nu.

Nu är det snart midsommar – en högtid med många traditioner och inte minst en höjdpunkt för snapsvisor. folk o folk har pratat om snapsvisans historia och moderna visor med Spritmuseums programansvarig Helen Ericsson Sandlund.

Snapsvisor är något unikt svenskt som har sitt ursprung i svenskspråkiga områden, där även finlandssvenskar ingår. I många kulturer dricker man för att sjunga, men det är bara i Sverige som vi sjunger för att få dricka. I alla fall om det är snaps i glaset, enligt Spritmuseum.

Korta med knorr på slutet

En snapsvisa ska vara kort, ha en välkänd melodi så att alla hänger med och gärna en fyndig avslutning. Ofta handlar texten om att svepa ett glas, dricka lite för mycket och att bli onykter och ha kul. Ibland även om sviter som huvudvärk, raglande, illamående och att det händer obehagliga saker. I slutändan är alla ändå glada, och trots alla vedermödor som kan hända är det trots allt värt att dricka sig full.

Som namnet skvallrar sjungs de i samband med att vi dricker snaps, nubbe, kryddat brännvin och så vidare – kärt barn har som bekant många namn.

Ytterligare ett av snapsvisans kännetecken är att den sprids vidare från mun till mun. Den mest kända av snapsvisor är "Helan går" och är minst 150 år gammal.

Svenska Mästerskapen i nyskrivna snapsvisor

– *Insamlingen av snapsvisor startade i samband med att vi bad svenska folket att skicka in bidrag i ett caféprogram på teve. Vi fick in närmare 9 000 förslag, säger Helen Ericsson Sandlund, programansvarig på Spritmuseum i Stockholm. I dag har vi närmare 12 000 visor i vårt arkiv, fortsätter hon.*

Sedan 1995 arrangerar Spritmuseum i Stockholm SM i nyskrivna snapsvisor. Sedan 2001 arrangeras även en landskamp, eller VM som de kallat tävlingen de senaste åren. Där tävlar de fem bästa bidragen från SM och de fem bästa finländska bidragen. I VM tävlar man individuellt, i lag samt om bästa hejarklack.

Varje år skickas det in mellan 200 och 250 visor till SM.

Helen berättar att många av de nyskrivna visorna bygger på de klassiska ingredienserna: i goda vänners lag, tarmar, sill och dill och så vidare. De sjungs vanligtvis i någon av de klassiska melodierna som Skånska slott och herresäten, Petter Jönsson, En sockerbagare med mera. Yngre personer använder sig ofta av någon modernare låt, ofta från Melodifestivalen.

Skildrar aktuella ämnen

Snapsvisorna blir dessutom en form av samtidsdokument då mycket av det nyskrivna materialet innehåller aktuella händelser och företeelser.

– Vi kan nästan säga på förhand vilka ämnen som kommer att dyka upp. Ett år var det exempelvis mördarsniglar. Vi ser när det är presidentval, kungligt bröllop eller fotbolls-VM. När Kronprinsessan Victoria gifte sig fick vi många visor om det och de har handlat en hel del om sociala medier. Förra året var det fokus på Brexit, säger hon och skrattar.

Årets tävlingsbidrag ska vara inne senast den sista juli och Helen ser redan nu en trend kring ett dagsaktuellt ämne. Vilket vill hon dock inte avslöja innan tidsfristen för att skicka in de nyskrivna snapsvisorna har gått ut.

– Det finns ett rykte att vi premierar dagsaktuella snapsvisor, men det är fel. Vi premierar dem med knorr på slutet. Juryn tittar även på att de överensstämmer i melodi och text samt att de är lätt att sjunga.

Alla visor sjungs igenom avkodade, det vill säga att upphovsmännen är anonyma för uttagningsjuryn. Tio visor går vidare till SM-finalen. I år avgörs tävlingen den 5 oktober i Stockholm och då framförs visorna av upphovsmännen/kvinnorna.

Muntlig tradition

Så fort tävlingen är avgjord rusar Helen till kontoret och lägger ut de tio finalbidragen på hemsidan så att de finns tillgängliga redan på lördagskvällen.

– Det finns folk runt om i Sverige som planerar in en middag samma kväll som SM så att de kan sjunga de nya snapsvisorna direkt. En intressant företeelse är att författarnamnen försvinner snabbt, men visorna lever kvar i folks snapshäften och fortsätter att sjungas.

Att skriva snapsvisor är, enligt Helen, ingen ungdomsaktivitet. De flesta som skriver är i medelåldern och många återkommer år efter år med nya bidrag.

När sjunger man snapsvisor?

– Vi märker att visorna är populära vid stora högtider eftersom trafiken till vår hemsida ökar markant. Många laddar då ned våra häften med de nyskrivna visorna. Vid just midsommar är det så mycket som tre gånger så många besökare, avslutar Helen.

[Här kan du hitta 2018 års nyskrivna finalvisor ->](#)

[Här kan du ladda ner snapsvisehäften till midsommarfesten ->](#)

[Snapsvisor med sociala medier-tema ->](#)

[Här kan du skapa egna häften av både nya och gamla snapsvisor ->](#)

Populära och klassiska snapsar:

O.P. Anderson Björk

Systembolagsnummer: 82830

229,00 kr

O.P. Anderson Björk har en kryddig och frisk karaktär med toner av björksav och björkknopp, citronzest samt den klassiska O.P.-kryddningen kummin, anis och fänkål.

Passar perfekt som bas i cocktails och utmärkt till det nordiska kökets rena smaker.

O.P. Anderson, 700ml

Systembolagsnummer: 42

284,00 kr

Skåne Akvavit har en mild kryddighet med smak av kummin samt inslag av anis och fänkål.

Skåne Akvavit är ett säkert kort som passar till det mesta. Till sillen är det praktiskt taget omöjligt att misslyckas eftersom kryddningen är så mild och därför inte riskerar "döda" sillsmaken. Kumminkryddningen är också utmärkt till de milda klassikerna på smörgåsbordet såsom skinka, sylta, gravad lax, men även till kräftor och lagrad ost.

Se också

Sveriges främsta aquavit O.P. Anderson gräver guld i hela världen.

O.P. Anderson har återigen kammat hem guld i ett spritmästerskap. I årets upplaga av prestigefyllda San Francisco World Spirits Competition vann O.P. Anderson den gyllene topplaceringen för O.P. Anderson Aquavit.

Läs mer

Så matchar du snaps till påskmat.

Till all påskmat finns det minst ett kryddat brännvin som passar till och kan lyfta smakerna i rätterna. Kryddmästare Jonas Odland ger rekommendationer på snaps till påskbordets vanligaste rätter.

[Läs mer](#)

Vilken snaps till vilken julmat?

Kryddmästare Jonas Odland, mannen bakom O.P. Anderson, guidar dig att matcha kryddat brännvin, akvavit och julsnapisar med julbordets alla rätter.

[Läs mer](#)
